

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE ŚWIDNICKIM W KOŃCU 2014 ROKU

WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Niniejszy raport diagnostyczny ma na celu dokonanie analizy i ukazanie zachodzących tendencji na lokalnym rynku pracy w zawodach deficytowych i nadwyżkowych w końcu 2014 r.

Przez pojęcie **zawodu deficytowego** rozumie się zawód, w którym występuje wyższe zapotrzebowanie na rynku pracy, niż liczba potencjalnych osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Przeciwnieństwem jest **zawód nadwyżkowy**, który charakteryzuje się mniejszym popytem na rynku pracy, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Źródła informacji zawarte w analizie to dane Powiatowego Urzędu Pracy w Świdniku zwanego dalej PUP w Świdniku, a w szczególności:

- Sprawozdanie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dotyczące rynku pracy;
- Załącznik nr 1 do sprawozdania MPiPS – 01 - "Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy";
- Załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS – 01 - "Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej";
- Załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 - "Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności".
- Załącznik nr 7 do sprawozdania MPiPS – 01 - "Bezrobotni według gmin".

W raporcie diagnostycznym omówiono zjawiska zachodzące na rynku pracy w powiecie świdnickim dotyczące kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy.

I. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Na koniec 2014 r. w PUP w Świdniku było zarejestrowanych 3878 osób bezrobotnych, w tym 1851 kobiet. Kobiety stanowiły 47,73% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych pochodziło z terenu miasta Świdnik – 2000 osób, w tym 981 kobiet. Zarejestrowane kobiety ze Świdnika stanowiły 49,05 % ogółu bezrobotnych z terenu Świdnika.

Najmniej zarejestrowanych bezrobotnych pochodziło z terenu gminy Rybczewice – 180 osób, w tym 73 kobiet. Zarejestrowane kobiety z Rybczewic stanowiły 40,55% ogółu bezrobotnych z terenu gminy Rybczewice.

Według danych statystycznych 3373 osoby były w szczególnej sytuacji na rynku pracy co stanowiło 86,98% ogółu zarejestrowanych osób, z czego 1631 osób stanowiły kobiety co stanowiło 88,11% ogółu zarejestrowanych kobiet.

Struktura bezrobocia rejestrowanego **według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach** przedstawiała się następująco: najliczniejsza grupa bezrobotnych pozostawała bez pracy powyżej 24 miesięcy – 1137 osób, przez okres od 12 do 24 miesięcy – 686 osób, liczną grupę stanowiły także osoby pozostające bez pracy oraz od 6 do 12 miesięcy – 615 osób. Należy wskazać, iż blisko 47% osób zarejestrowanych stanowiły osoby zarejestrowane powyżej 12 miesięcy.

Struktura bezrobocia rejestrowanego **według wieku** przedstawiała się następująco: najliczniejsza grupa bezrobotnych – 1179 osób była wieku 25 – 34 lata. Najmniejsza grupa bezrobotnych – 175 osób była w wieku powyżej 60 roku życia.

Struktura bezrobocia rejestrowanego **według poziomu wykształcenia** przedstawiała się następująco: najliczniejsza grupa bezrobotnych legitymowała się wykształceniem: policealnym i średnim zawodowym – 1051 osób, zasadniczym zawodowym – 949 osób, gimnazjalnym i niższym – 823 osoby. Najmniejsza grupa bezrobotnych legitymowała się wykształceniem wyższym – 580 osób, oraz wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 475 osób.

Struktura bezrobocia rejestrowanego **według stażu pracy** przedstawiała się następująco: najliczniejsza grupa bezrobotnych – 976 osób nie posiadała stażu pracy. Najmniejsza grupa bezrobotnych – 136 osób posiadała staż pracy w granicach 30 lat i więcej.

Analizując dane statystyczne dotyczące bezrobocia rejestrowanego na terenie powiatu świdnickiego można stwierdzić, że jego charakterystyczną cechą jest głównie bezrobocie wśród ludzi zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy, będących w wieku tzw. największej aktywności zawodowej (25 – 34 lata), z wykształceniem zasadniczym zawodowym policealnym i średnim zawodowym oraz bez stażu pracy.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy według wymienionych grup strukturalnych można wymienić najbardziej zagrożone grupy:

- bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 24 miesięcy – 1137 osób, z czego 1134 osoby były w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

Wśród tej kategorii osób 1131 osób było długotrwale bezrobotne, 596 bezrobotnych nie posiadało wykształcenia średniego, 379 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego, 371 osób było powyżej 50 roku życia, natomiast 343 osoby nie posiadały kwalifikacji zawodowych.

- bezrobotni pozostający bez pracy od 12 do 24 miesięcy – 686 osób, z czego 685 osób znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wśród tej kategorii osób 685 osób było długotrwale bezrobotnych, 341 osób nie posiadało wykształcenia średniego, 256 osób nie posiadało kwalifikacji zawodowych, natomiast 222 osoby nie posiadały doświadczenia zawodowego,.

- bezrobotni zarejestrowani od 6 do 12 miesięcy – 615 osób. W tej kategorii 440 osób znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wśród tej kategorii 274 osoby nie posiadały wykształcenia średniego, 212 osób nie posiadało kwalifikacji zawodowych, 181 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego, 195 osób było długotrwale bezrobotnych, natomiast 133 osoby były powyżej 50 roku życia.

- bezrobotni w wieku 25 – 34 lata – 1179 osób, wśród których 1020 osób znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wśród tej kategorii osób 689 osób było długotrwale bezrobotnych, 505 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego, 353 osoby były bez kwalifikacji zawodowych, a 333 osoby nie posiadały wykształcenia średniego.

- bezrobotni z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 1051 osób, z czego 902 osoby znajdowały się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wśród tej kategorii osób 608 osób to osoby długotrwale bezrobotne, 329 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego, 216 osób było powyżej 50 roku życia, a poniżej 25 roku życia było 213 osób.

- bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 949 osób, z czego 811 osób znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wśród tej kategorii osób 629 osób było długotrwale bezrobotnych, 311 osób było powyżej 50 roku życia, a 182 osoby nie posiadały doświadczenia zawodowego.

- bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnymi i poniżej – 823 osoby, z czego 731 osób znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wśród tej kategorii osób 684 osoby nie posiadały kwalifikacji zawodowych, 566 osób to osoby długotrwale bezrobotne, 298 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego, a 275 osób było powyżej 50 roku życia.

- bezrobotni bez stażu pracy – 976 osób, z czego 935 osób znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wśród tej kategorii osób 606 osób było długotrwale bezrobotnych, 522 osoby nie posiadały kwalifikacji zawodowych, 390 osób nie posiadało wykształcenia średniego, a 429 osób było w wieku do 25 roku życia.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P –1 „*Bezrobotni wg zawodów w powiecie świdnickim*” można stwierdzić, iż 1185 osób było bez zawodu, co stanowiło 30,5% ogółu bezrobotnych, w tym 509 kobiet, co stanowiło 27,5% ogółu bezrobotnych kobiet.

Największa liczba osób bezrobotnych posiadała następujące zawody:

<i>Sprzedawca (522301)</i>	177
<i>Ślusarz (722204)</i>	140
<i>Technik mechanik (311504)</i>	105
<i>Technik ekonomista (331403)</i>	72
<i>Krawiec (753105)</i>	70
<i>Szwaczka (753303)</i>	65
<i>Pedagog (235107)</i>	57

<i>Specjalista administracji publicznej (242217)</i>	54
<i>Kucharz (512001)</i>	47
<i>Technik technologii odzieży (311924)</i>	44
<i>Murarz (711202)</i>	44
<i>Robotnik budowlany (931301)</i>	42
<i>Tokarz w metalu (722314)</i>	40
<i>Mechanik samochodów osobowych (723105)</i>	39
<i>Technik informatyk (351203)</i>	39
<i>Mechanik pojazdów samochodowych (723103)</i>	39
<i>Kucharz małej gastronomii (512002)</i>	39
<i>Piekarz (751204)</i>	36
<i>Ekonomista (263102)</i>	28
<i>Technik handlowiec (522305)</i>	27
<i>Technik prac biurowych (411004)</i>	27
<i>Inżynier rolnictwa (213205)</i>	27
<i>Technik żywienia i gospodarstwa domowego (322002)</i>	25
<i>Frezer (722301)</i>	23
<i>Technik budownictwa (311204)</i>	22
<i>Fryzjer (514101)</i>	20

Z powyższego wynika, iż największą liczbę osób zarejestrowanych w PUP w Świdniku stanowili bezrobotni w zawodzie sprzedawca (177 osób), ślusarz (140 osób), technik mechanik (105 osób), technik ekonomista (72 osoby), krawiec (70 osób), szwaczka (65 osób), pedagog (57 osób).

Osoby zarejestrowane powyżej 12 miesięcy, czyli długotrwale bezrobotne, posiadające zawód sprzedawcy, stanowią 50,3% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w wymienionym zawodzie.

Ponadto osoby zarejestrowane w zawodach, takich jak: specjalista administracji publicznej, kucharz, technik technologii odzieży, murarz, robotnik budowlany, tokarz w metalu, mechanik samochodów osobowych, technik informatyk, mechanik pojazdów

samochodowych, kucharz z małej gastronomii, stanowiły również dużą grupę osób bezrobotnych – łącznie 427 osób.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 1a „*Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie świdnickim*” można stwierdzić, iż wśród osób zarejestrowanych w PUP w Świdniku największa liczba bezrobotnych posiadała zawody sklasyfikowane w 5 grupie wielkiej (27,8295), 2 grupie wielkiej (20,4083), 3 grupie wielkiej (20,2227), 7 grupie wielkiej (18,7382). Najmniejsza liczba osób bezrobotnych to osoby posiadające zawody sklasyfikowane w 9 grupie wielkiej (6,679), 4 grupie wielkiej (5,3802), 6 grupie wielkiej (0,3711), oraz w 8 grupie wielkiej (0,371).

Z powyższego wynika, iż największa liczba bezrobotnych wykonywała zawody klasyfikowane w następujących grupach wielkich:

- *pracownicy usług osobistych i sprzedawcy* (5 grupa wielka) – wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które są niezbędne do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych min. z podróżą, prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą, a także usług sprzedaży i demonstracji towarów w sklepach hurtowych lub detalicznych, np. sprzedawcy, kucharze, kucharze małej gastronomii, technicy handlowcy, fryzjerzy;
- *specjaliści* (2 grupa wielka) - wymagające posiadania wysokiego poziomu wiedzy zawodowej, umiejętności oraz doświadczenia w zakresie nauk technicznych, przyrodniczych, społecznych, humanistycznych i pokrewnych, np. pedagog, specjalista administracji publicznej, ekonomista, inżynier rolnictwa;
- *technicy i inny średni personel* (3 grupa wielka) – wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnego do wykonywania prac, głównie technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych koncepcji i metod działania, np. technik mechanik, technik ekonomista, technik technologii odzieży, technik informatyk, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik budownictwa.
- *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (7 grupa wielka) – grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uzyskiwania i obróbki surowców, wytwarzania i naprawy towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji maszyn. Prace zazwyczaj są wykonywane ręcznie lub

przy pomocy narzędzi manualnych oraz innych narzędzi wykorzystywanych w celu zmniejszenia wysiłku fizycznego wymaganego do realizacji poszczególnych zadań oraz podwyższenia jakości produktów np. ślusarz, krawiec, szwaczka, murarz, tokarz w metalu, mechanik pojazdów samochodowych i osobowych, piekarz, frezer.

Najmniejsza liczba bezrobotnych wykonywała zawody sklasyfikowane w następujących grupach wielkich:

- *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy* (1 grupa wielka);
- *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* (8 grupa wielka);
- *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy* (6 grupa wielka);
- *pracownicy biurowi* (4 grupa wielka);
- *pracownicy przy pracach prostych* (9 grupa wielka).

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 2 „*Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie świdnicki*” można stwierdzić, iż w 2014 r. w PUP w Świdniku zarejestrowało się 4274 osoby bezrobotne, z czego 46,58% stanowiły kobiety, a 11,3 % stanowili absolwenci. W okresie tym zarejestrowało się 1426 osób bezrobotnych nie posiadających zawodu, co stanowiło 33,36% ogółu rejestrujących się osób, w tym 536 kobiet, co stanowiło 37,59 % ogółu rejestrujących się kobiet.

Największy napływ bezrobotnych według zawodów przedstawiał się następująco:

<i>Technik mechanik (311504)</i>	136
<i>Sprzedawca (522301)</i>	136
<i>Pedagog (235107)</i>	129
<i>Ślusarz (722204)</i>	112
<i>Specjalista administracji publicznej (242217)</i>	99
<i>Technik ekonomista (331403)</i>	67
<i>Krawiec(753105)</i>	66
<i>Kucharz małej gastronomii (512002)</i>	55
<i>Kucharz (512001)</i>	50
<i>Technik informatyk (351203)</i>	50
<i>Mechanik pojazdów samochodowych (723103)</i>	45
<i>Ekonomista (263102)</i>	41

<i>Szwaczka (753303)</i>	41
<i>Inżynier rolnictwa (213202)</i>	37
<i>Tokarz w metalu (722314)</i>	36
<i>Technik technologii odzieży (311924)</i>	35
<i>Murarz (711202)</i>	34
<i>Technik technologii odzieży (311924)</i>	30
<i>Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych (242222)</i>	28
<i>Politolog (263304)</i>	26
<i>Technik usług fryzjerskich (514105)</i>	25
<i>Piekarz (751204)</i>	25
<i>Technik handlowiec (522305)</i>	24
<i>Technik budownictwa (311204)</i>	24

Z powyższego wynika, że największy napływ bezrobotnych wystąpił w zawodzie technik mechanik, sprzedawca, pedagog, ślusarz, specjalista administracji publicznej, technik ekonomista, krawiec.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 2a „*Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie świdnickim*” można stwierdzić, iż największy napływ osób bezrobotnych był w 2 grupie wielkiej (72,3086), 5 grupie wielkiej (14,3588), 3 grupie wielkiej (9,7434).

Najmniejszy napływ osób bezrobotnych był w 7 grupie wielkiej (1,5384), 4 grupie wielkiej (1,0256) oraz w 9 grupie wielkiej (1,0256).

Z powyższego wynika, iż w PUP w Świdniku zarejestrowało się najwięcej osób bezrobotnych wykonujących zawody sklasyfikowane w następujących grupach wielkich:

- *specjaliści (2 grupa wielka)* – zawiera zawody wymagające posiadania wysokiego poziomu wiedzy zawodowej, umiejętności oraz doświadczenia w zakresie nauk technicznych, przyrodniczych, społecznych, humanistycznych i pokrewnych, np. pedagog, specjalista administracji publicznej, ekonomista, inżynier rolnictwa, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, politolog;

- *pracownicy usług osobistych i sprzedawcy* (5 grupa wielka) – zawiera zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które są niezbędne do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych min. z podróżą, prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą, a także usług sprzedaży i demonstracji towarów w sklepach hurtowych lub detalicznych, np. sprzedawca, kucharz małej gastronomii, technik usług fryzjerskich, technik handlowiec;
- *technicy i inny średni personel* (3 grupa wielka) – grupa ta zawiera zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do wykonywania prac głównie technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych koncepcji i metod działania, np. technik mechanik, technik ekonomista, technik informatyk, technik technologii odzieży, technik budownictwa.

W PUP w Świdniku zarejestrowało się najmniej osób wykonujących zawody sklasyfikowane w następujących grupach wielkich:

- *pracownicy biurowi* (4 grupa wielka);
- *pracownicy przy pracach prostych* (9 grupa wielka);
- *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (7 grupa wielka).

II. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Na sytuację na rynku pracy mają wpływ różne czynniki. Należą do nich, m.in. liczba ofert pracy, liczba osób poszukujących pracy oraz wahania sezonowe.

Niski stopień uprzemysłowienia powiatu oraz utrzymująca się trudna sytuacja gospodarcza mają znaczący wpływ na rodzaj i ilość ofert pracy wpływających do PUP w Świdniku.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 3 „*Oferty pracy wg zawodów w powiecie świdnickim*” można stwierdzić, iż w 2014 r. do PUP w Świdniku wpłynęły ogółem 1022 oferty pracy. Cechą charakterystyczną lokalnego rynku pracy jest pewna jednorodność we wpływających ofertach.

W rejestrach dominowały oferty w następujących zawodach:

<i>Przedstawiciel handlowy (332203)</i>	<i>72 ofert</i>
<i>Ubojowy (751106)</i>	<i>60 ofert</i>

<i>Ślusarz (722204)</i>	<i>51 ofert</i>
<i>Pozostali pracownicy obsługi biurowej (411090)</i>	<i>46 ofert</i>
<i>Robotnik gospodarczy (515303)</i>	<i>42 ofert</i>
<i>Telemarketer (524404)</i>	<i>24 ofert</i>
<i>Pomoc kuchenna (941201)</i>	<i>24 ofert</i>
<i>Sprzedawca w branży przemysłowej (522303)</i>	<i>24 ofert</i>
<i>Sprzedawca w branży spożywczej (522304)</i>	<i>24 ofert</i>
<i>Magazynier (432103)</i>	<i>21 ofert</i>
<i>Asystent nauczyciela przedszkola (531202)</i>	<i>16 ofert</i>
<i>Kierowca samochodu ciężarowego (833203)</i>	<i>16 ofert</i>
<i>Pracownik kancelaryjny (411003)</i>	<i>16 ofert</i>
<i>Kierowca samochodu ciężarowego (833203)</i>	<i>16 ofert</i>
<i>Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center) (422201)</i>	<i>15 ofert</i>
<i>Ślusarz narzędziowy (722206)</i>	<i>14 ofert</i>
<i>Robotnik budowlany (931301)</i>	<i>13 ofert</i>
<i>Mechanik samochodów osobowych (723105)</i>	<i>12 ofert</i>
<i>Pracownik ochrony fizycznej bez licencji (541307)</i>	<i>12 ofert</i>
<i>Sprzedawca (522301)</i>	<i>12 ofert</i>
<i>Szwaczka (753303)</i>	<i>12 ofert</i>
<i>Sekretarka (412001)</i>	<i>12 ofert</i>
<i>Opiekun klienta (243302)</i>	<i>11 ofert</i>
<i>Kucharz (512001)</i>	<i>10 ofert</i>
<i>Doradca klienta (524902)</i>	<i>10 ofert</i>
<i>Brukarz(711601)</i>	<i>9 ofert</i>
<i>Archiwista zakładowy (441402)</i>	<i>8 ofert</i>
<i>Kosmetyczka (514202)</i>	<i>7 ofert</i>
<i>Robotnik drogowy (931205)</i>	<i>6 ofert</i>
<i>Pozostały średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej nie sklasyfikowany (343990)</i>	<i>6 ofert</i>
<i>Asystent ds. księgowości (431101)</i>	<i>6 ofert</i>
<i>Barman (513202)</i>	<i>6 ofert</i>
<i>Fryzjer(514101)</i>	<i>6 ofert</i>
<i>Tynkarz (712303)</i>	<i>5 ofert</i>

Spawacz metodą MAG (721204)

5 ofert

Monter ociepleń budynków (712301)

5 ofert

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 3a „*Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie świdnickim*” można stwierdzić że, największa liczba ofert pracy była w 7 grupie wielkiej (24,9742), 5 grupie wielkiej (24,1516), 4 grupie wielkiej (15,4162), 3 grupie wielkiej (12,354).

Najmniejsza liczba ofert pracy była w 1 grupie wielkiej (0,4111), 6 grupie wielkiej (0,5139).

Z powyższego wynika, że w Urzędzie, najwięcej ofert pracy było w zawodach klasyfikowanych w następujących grupach wielkich:

- *Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (7 grupa wielka)* – grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uzyskiwania i obróbki surowców, wytwarzania i naprawy towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji i maszyn. Główne zadania wymagają znajomości i zrozumienia charakteru pracy, stosowanych materiałów, maszyn i wytwarzanych produktów np. ubojowy, ślusarz, ślusarz narzędziowy, mechanik samochodów osobowych, szwaczka, brukarz.
- *Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (5 grupa wielka)* – grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które są niezbędne do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych z prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą oraz do sprzedawania i demonstrowania towarów w sklepach hurtowych lub detalicznych, np. robotnik gospodarczy, telemarketer, sprzedawca w branży przemysłowej, sprzedawca w branży spożywczej, asystent nauczyciela przedszkola, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, sprzedawca.
- *Pracownicy biurowi (4 grupa wielka)* – grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do zapisywania, organizowania, przechowywania i wyszukiwania informacji, obliczania danych liczbowych, finansowych i statystycznych oraz wykonywania obowiązków wobec klientów, szczególnie związanych z operacjami pieniężnymi, organizowaniem podróży, informacjami i spotkaniami w zakresie biznesu np. pozostali pracownicy obsługi biurowej, magazynier, pracownik kancelaryjny, pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center), sekretarka.
- *Technicy i inny średni personel (3 grupa wielka)* – wymagające wiedzy, umiejętności

i doświadczenia niezbędnego do wykonywania prac głównie technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych koncepcji i metod działania, np. przedstawiciel handlowy.

W liczbie pozyskanych ofert najczęściej pochodziło z terenu miasta Świdnik i okolic oraz z miasta Lublin, który ze względu na położenie stanowi naturalny rynek pracy dla mieszkańców powiatu świdnickiego.

III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Analiza ma na celu porównanie liczby ofert pracy z liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2014 r.

W celu zakwalifikowania danego zawodu do grupy zawodów nadwyżkowych lub deficytowych dokonano uszeregowania zawodów przy wykorzystaniu wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów. Wyliczany jest on jako stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w danym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie i okresie.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku mniejszym niż 0,9 to zawody nadwyżkowe, a większym niż 1,1 to zawody deficytowe. Zawody wykazujące równowagę na rynku pracy, których wskaźnik mieści się między wielkościami od 0,9 do 1,1 określane są mianem zawodów zrównoważonych.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 4 „Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie świdnickim” można stwierdzić, iż poniższe zawody były zawodami deficytowymi:

1.	<i>Przedstawiciel handlowy (332203)</i>	36,0000
2.	<i>Telemarketer (524404)</i>	24,0000
3.	<i>Kierowca samochodu dostawczego (832202)</i>	17,0000
4.	<i>Robotnik gospodarczy(515303)</i>	14,0000
5.	<i>Doradca klienta (524902)</i>	10,0000
6.	<i>Brukarz (711601)</i>	9,0000
7.	<i>Pomoc kuchenna (941201)</i>	8,0000

8.	<i>Sprzedawca w stacji paliw (524502)</i>	8,0000
9.	<i>Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center) (422201)</i>	7,5000
10.	<i>Sekretarka (412001)</i>	6,0000
11.	<i>Robotnik drogowy (931205)</i>	6,0000
12.	<i>Pracownik ochrony fizycznej bez licencji (541307)</i>	4,0000
13.	<i>Woźny (962906)</i>	4,0000
14.	<i>Operator koparko – ładowarki (811105)</i>	3,0000
15.	<i>Fakturzysta (431102)</i>	3,0000
16.	<i>Elektryk (741103)</i>	3,0000
17.	<i>Kierowca samochodu ciężarowego (833203)</i>	2,6667
18.	<i>Kosmetyczka (514202)</i>	2,3333
19.	<i>Sprzątaczką biurową (911207)</i>	2,3333
20.	<i>Fryzjer damski (514102)</i>	2,0000
21.	<i>Barman (513202)</i>	2,0000
22.	<i>Kierowca samochodu osobowego (832203)</i>	1,5000
23.	<i>Prasowaczka ręczna (912103)</i>	1,5000
24.	<i>Asystent do spraw księgowości (431101)</i>	1,5000
25.	<i>Mechanik maszyn rolniczych (723308)</i>	1,5000
26.	<i>Nauczyciel przedszkola (234201)</i>	1,3333
27.	<i>Księgowy (331301)</i>	1,3333
28.	<i>Magazynier (432103)</i>	1,3125

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 4 „Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie świdnickim” można stwierdzić, iż poniższe zawody były zawodami nadwyżkowymi:

1.	<i>Ogrodnik terenów zieleni (611306)</i>	0,7500
2.	<i>Technik elektrokardiolog (321103)</i>	0,7500
3.	<i>Kelner (513101)</i>	0,6000
4.	<i>Architekt (216101)</i>	0,5000
5.	<i>Terapeuta zajęciowy (325907)</i>	0,5000
6.	<i>Ślusarz* (722204)</i>	0,4554

7.	<i>Specjalista do spraw rodziny (familiolog) (263503)</i>	0,4000
8.	<i>Elektromonter instalacji elektrycznych (741101)</i>	0,3750
9.	<i>Mechanik samochodów osobowych (723105)</i>	0,3429
10.	<i>Cukiernik (751201)</i>	0,3333
11.	<i>Laborant chemiczny (311101)</i>	0,3333
12.	<i>Logistyk (214106)</i>	0,3333
13.	<i>Fryzjer* (514101)</i>	0,3158
14.	<i>Szwaczka (753303)</i>	0,2927
15.	<i>Inżynier inżynierii środowiska – instalacje sanitarne (214303)</i>	0,2857
16.	<i>Pakowacz (932101)</i>	0,2857
17.	<i>Lakiernik samochodowy (713203)</i>	0,2500
18.	<i>Pielegniarka (222101)</i>	0,2308
19.	<i>Operator obrabiarek sterowanych numerycznie (722308)</i>	0,2222
20.	<i>Stolarz (752205)</i>	0,2000
21.	<i>Kucharz (512001)</i>	0,2000
22.	<i>Lekarz weterynarii (225101)</i>	0,1667
23.	<i>Dozorca (962902)</i>	0,1667
24.	<i>Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (932911)</i>	0,1429
25.	<i>Dziennikarz (264201)</i>	0,1250
26.	<i>Fizjoterapeuta (228301)</i>	0,1250
27.	<i>Frezer (722301)</i>	0,1111
28.	<i>Technik prac biurowych (411004)</i>	0,1111
29.	<i>Psycholog (263401)</i>	0,1111
30.	<i>Hydraulik (712601)</i>	0,1000

Odnotowano również zawody, w których były zgłoszone oferty pracy, a nie było zarejestrowanych osób bezrobotnych, tj.:

- *Opiekun klienta (243302),*
- *Specjalista do spraw pozyskiwania funduszy (242106),*
- *Specjalista do spraw public relations (243209),*
- *Specjalista do spraw sprzedaży (243305),*
- *Organizator imprez rozrywkowych (organizator eventów) (333201),*

- *Pracownik kancelaryjny (411003),*
- *Archiwista zakładowy (441402),*
- *Sprzedawca w branży mięsnej (522302),*
- *Sprzedawca w branży przemysłowej (522303),*
- *Sprzedawca w branży spożywczej (522304),*
- *Ekspedytor sprzedaży wysyłkowej/internetowej (524401),*
- *Organizator obsługi sprzedaży internetowej (524402),*
- *Asystent nauczyciela przedszkola (531202),*
- *Strażak (541101),*
- *Ogrodnik, szkółkarz (611305),*
- *Konserwator budynków (711101),*
- *Monter ociepleń budynków (712301),*
- *Tynkarz (712303).*
- *Lektor języka angielskiego (235301),*
- *Operator wprowadzania danych (413201),*
- *Pracownik instytucji pożyczkowej (421301)*
- *Portier (541306)*
- *Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych (712703),*
- *Spawacz metodą MAG (721204)*
- *Spawacz metodą MIG (721205)*
- *Spawacz metodą TIG (721206)*
- *Tokarz/frezer obrabiarek sterowanych numerycznie (722313)*
- *Ubojowy (751106)*
- *Hartownik (812102)*
- *Wulkanizator (814104)*
- *Operator maszyn do produkcji papieru i tektury falistej (814305)*
- *Pracownik pralni chemicznej (815702)*
- *Operator urządzeń do formowania wyrobów ogniotrwałych (818107),*
- *Kierowca autobusu (833101),*
- *Pokojowa (911203)*

Sąsiedztwo dużej ilości szkół wyższych i średnich generuje zawody nadwyżkowe, pomimo dostosowywania kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 5 „*Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie świdnickim*” uszeregowano grupy zawodów od najwyższego do najniższego wskaźnika:

Ranking zawodów deficytowych według grup dużych:

<i>Pozostali pracownicy obsługi biura (44)</i>	14,0000
<i>Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki (94)</i>	9,0000
<i>Pracownicy opieki osobistej i pokrewni (53)</i>	4,8000
<i>Kierownicy do spraw produkcji i usług (13)</i>	4,0000
<i>Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni (41)</i>	3,7619
<i>Kierowcy i operatorzy pojazdów (83)</i>	2,1429
<i>Pomoce domowe i sprzątaczkę (91)</i>	1,5556
<i>Pracownicy usług ochrony (54)</i>	1,4545
<i>Pracownicy do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej (43)</i>	1,2000

Ranking zawodów nadwyżkowych według grup dużych:

<i>Pracownicy obsługi klienta (42)</i>	0,8750
<i>Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (93)</i>	0,7742
<i>Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych (96)</i>	0,7500
<i>Średni personel do spraw biznesu i administracji (33)</i>	0,7213
<i>Sprzedawcy i pokrewni (52)</i>	0,6686
<i>Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewni (34)</i>	0,5926
<i>Rolnicy produkcji towarowej (61)</i>	0,5556
<i>Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni (93)</i>	0,5167
<i>Pracownicy usług osobistych (51)</i>	0,4457
<i>Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyjątkiem elektryków) (71)</i>	0,3365
<i>Monterzy (82)</i>	0,3333
<i>Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (72)</i>	0,3026

IV. ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE W POWIECIE ŚWIDNICKIM

Bezrobocie długotrwałe, czyli trwające dłużej niż 12 miesięcy, przyczynia się do zmniejszenia szans na znalezienie nowej pracy i tym samym ogranicza możliwości jednostki. Prowadzi również do negatywnych skutków w wielu sferach życia.

Długotrwałe bezrobocie dotyka w największym stopniu osoby o najniższym poziomie wykształcenia i niskich kwalifikacjach.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 7 „*Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie świdnickim*” można stwierdzić, iż zawody sklasyfikowane w następujących grupach dużych generowały długotrwałe bezrobocie w powiecie świdnickim:

<i>Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (93)</i>	0,7619
<i>Pozostali pracownicy obsługi biura (44)</i>	0,7143
<i>Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych (96)</i>	0,6875
<i>Pracownicy opieki osobistej i pokrewni (53)</i>	0,6667
<i>Monterzy (82)</i>	0,6667
<i>Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki (94)</i>	0,6667
<i>Pomoce domowe i sprzątaczkę (91)</i>	0,6296
<i>Kierowcy i operatorzy pojazdów (83)</i>	0,6176
<i>Pracownicy usług ochrony (54)</i>	0,6154
<i>Sprzedawcy i pokrewni (52)</i>	0,5253
<i>Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni (41)</i>	0,5172
<i>Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) (71)</i>	0,5075
<i>Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych (14)</i>	0,5000
<i>Kierownicy do spraw produkcji i usług (13)</i>	0,5000
<i>Pracownicy do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej (43)</i>	0,4839

V. STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY A OFERTY PRACY

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 9 „Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie świdnickim” można stwierdzić, iż w końcu 2014 r. w PUP w Świdniku najczęściej osób zarejestrowało się po utracie pracy w następujących sekcjach:

- *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* – 665 osób;
- *Przetwórstwo przemysłowe* – 579 osób;
- *Budownictwo* – 436 osób;
- *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* – 286 osób;
- *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* – 151 osób;
- *Transport i gospodarka magazynowa* – 126 osób;
- *Edukacja* – 113 osób;
- *Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi* – 109 osób;
- *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* – 106 osób;
- *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* – 83 osoby;
- *Pozostała działalność usługowa* – 83 osoby.

W okresie tym najczęściej ofert pracy zgłoszono w następujących sekcjach:

- *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* 200 ofert
- *Przetwórstwo przemysłowe* 173 oferty
- *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* 119 ofert
- *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* 98 ofert
- *Edukacja* 97 ofert
- *Budownictwo* 73 oferty
- *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* 53 oferty

- | | |
|---|-----------|
| ➤ <i>Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją</i> | 33 oferty |
| ➤ <i>Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi</i> | 36 ofert |

VI. ANALIZA ZAWODÓW ZE WZGLĘDU NA SZANSE UZYSKANIA OFERTY PRACY

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 10 „Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie świdnickim ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty” można stwierdzić, iż największe szanse uzyskania oferty pracy miały osoby posiadające zawody sklasyfikowane w następujących grupach dużych:

- | | |
|--|--------|
| ➤ <i>Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki (94)</i> | 0,4737 |
| ➤ <i>Pracownicy opieki osobistej i pokrewni(53)</i> | 0,3472 |
| ➤ <i>Sekretarki, operatorzy urzędzeń biurowych i pokrewni (41)</i> | 0,2036 |
| ➤ <i>Kierownicy do spraw produkcji i usług (13)</i> | 0,1905 |
| ➤ <i>Pozostali pracownicy obsługi biura (44)</i> | 0,1728 |
| ➤ <i>Kierowcy i operatorzy pojazdów (83)</i> | 0,1013 |
| ➤ <i>Pracownicy usług ochrony (54)</i> | 0,0936 |
| ➤ <i>Pracownicy do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej (43)</i> | 0,0909 |
| ➤ <i>Pomoce domowe i sprzątaczkę (91)</i> | 0,0847 |
| ➤ <i>Pracownicy obsługi klienta (42)</i> | 0,0700 |
| ➤ <i>Średni personel do spraw biznesu i administracji (34)</i> | 0,0587 |
| ➤ <i>Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny (34)</i> | 0,0461 |
| ➤ <i>Sprzedawcy i pokrewni (52)</i> | 0,0414 |

Natomiast najmniejsze szanse uzyskania oferty pracy miały osoby posiadające zawody sklasyfikowane w następujących grupach dużych:

- | | |
|--|--------|
| ➤ <i>Kierownicy do spraw zarządzania i handlu (12)</i> | 0,0000 |
| ➤ <i>Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych (14)</i> | 0,0000 |
| ➤ <i>Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni(11)</i> | 0,0000 |
| ➤ <i>Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych (31)</i> | 0,0015 |

➤ <i>Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych (21)</i>	0,0045
➤ <i>Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury(26)</i>	0,0051
➤ <i>Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni (73)</i>	0,0053

WNIOSKI

Powiat świdnicki jest rynkiem głównie rolniczym, przy jednoczesnym wysokim poziomie wykształcenia. Zachodzi potrzeba uruchomienia takich mechanizmów gospodarki, które umożliwiłyby powstanie nowych inwestycji.

Najważniejszym jednak czynnikiem jest pobudzenie aktywności bezrobotnych do intensywnego poszukiwania pracy.

Szczególnego wsparcia na rynku pracy wymagają grupy bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, m.in.:

- osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby powyżej 50 roku życia,
- osoby do 30 roku życia,
- osoby bez kwalifikacji zawodowych lub z niskim poziomem wykształcenia.

Pomoc dla nich powinna być priorytetowym zadaniem, realizowanym poprzez działania w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej oraz różne instrumenty rynku pracy, np.: staże, tworzenie nowych miejsc pracy.